

Nederlandse paardenstamboeken en WUR bundelen krachten voor gezonde paardenfokkerij

Tijdens De Week van het Paard vragen Nederlandse paardenstamboeken en Wageningen University & Research (WUR) aandacht voor het belang van gezonde en toekomstbestendige paardenfokkerij. Binnen het gezamenlijke project ‘Behouden Paard’ werken onderzoekers en stamboeken actief samen aan het behoud van genetische diversiteit, het terugdringen van erfelijke aandoeningen en duurzaam populatiemanagement.

De Nederlandse paardensector kent een mooie bonte verzameling aan rassen en stamboeken. Tegelijkertijd staan veel populaties onder druk door toenemende verwantschap, kleine populatiegroottes en het risico op erfelijke gebreken. Om ook in de toekomst gezonde paarden te kunnen blijven fokken, is samenwerking tussen wetenschap en praktijk essentieel.

Binnen het project *Behouden Paard* werken Wageningen University & Research (WUR), de Koepel Fokkerij en diverse Nederlandse paardenstamboeken daarom intensief samen aan praktische oplossingen voor duurzame fokkerij. Het project richt zich onder andere op genetische diversiteit, inteeltbeheersing, gezondheidsregistratie en het verantwoord inzetten van DNA-technieken.

Over Behouden Paard

Het project is opgedeeld in drie werkpakketten. Het eerste werkpakket is in samenwerking met de Koepel van Stamboeken voor Paardachtigen (KSP). Dit werkpakket is gericht op alle in Nederland aanwezige paardenstamboeken en bestaat uit verschillende workshops gericht op behoud van diversiteit en kennisoverdracht als ondersteuning van duurzame fokkerij en gezonde paarden in de toekomst.

Ervaring van Marjolein Meerburg-Neuteboom, Stamboekkantoor NWPCS Welsh Stamboek en fokker van Welsh, Cob en KWPN:

“Het is een verrijking om samen met de WUR en de andere stamboeken bezig te zijn met ons ras op populatieniveau. In de dagelijkse praktijk gaat het vaak om individuele dieren en doen we de fokkerij vaak op gevoel en praktische ervaring. Nu leren we met data onze eigen populatie nog beter kennen. Ook zijn er nieuwe initiatieven om vaker samen te werken. Het brengt dus zowel kennis als een fijn netwerk!”

Parallel aan het KSP werkpakket lopen twee aanvullende onderzoeksprogramma's, een bij het Friese paard (KFPS) en de andere bij het KWPN. Daarbij wordt in nog meer detail en met diepgaand DNA onderzoek onderzocht hoe erfelijke afwijkingen kunnen worden

teruggedrongen zonder de genetische diversiteit verder te verkleinen. De kennis en ervaring uit deze werkpakketten wordt ook meegenomen in de advisering van de overige stamboeken.

Samen leren en kennis duurzaam verankeren

Een belangrijk onderdeel van het project zijn de workshops voor stamboeken. Zo'n vijftien Nederlandse paardenstamboeken nemen deel aan bijeenkomsten over onder andere populatieanalyses, genetische diversiteit en inteelt, registratie van belangrijke gezondheidskenmerken en DNA-toepassingen.

De aanpak is bewust praktisch opgezet: deelnemers werken met hun eigen data en leren hoe zij zelf inzicht kunnen krijgen in de gezondheid en genetische status van hun populatie. Mira Schoon, betrokken onderzoeker en coördinator van de activiteiten met de stamboeken: *“Het draait niet om een eenmalig advies, maar om duurzame kennisopbouw binnen de stamboeken zelf. Door bestuurders, fokkers en organisaties actief te betrekken, ontstaat een basis om ook op lange termijn gericht te kunnen sturen op gezonde fokkerij.”*

Onderzoekers en deelnemers maken gebruik van stamboomgegevens, gezondheidsregistraties en moderne DNA-technieken. Nieuwe inzichten moeten helpen om fokbeslissingen beter te onderbouwen en tegelijkertijd ruimte te houden voor gezonde genetische variatie binnen rassen. De onderzoekers benadrukken dat duurzame fokkerij altijd een balans vraagt tussen gezondheid, prestaties en genetische diversiteit.

Gezonde paardenfokkerij is gezamenlijke verantwoordelijkheid

Met het project willen de betrokken organisaties laten zien dat de Nederlandse paardensector actief verantwoordelijkheid neemt voor de toekomst van paardenrassen in Nederland. Juist tijdens *De Week van het Paard* willen de deelnemende organisaties aandacht vragen voor het belang van samenwerking, transparantie en kennisdeling binnen de fokkerij. *“Goed populatiemanagement begint bij goede data, maar vooral bij een fijne samenwerking. Tussen het bestuur van een stamboek en haar leden, tussen de fokkers onderling en vaak ook tussen verschillende stamboeken. En juist de gezamenlijke aanpak van stamboeken in dit project is een belangrijke meerwaarde. Ze lopen vaak tegen dezelfde problemen aan en hoeven niet opnieuw het wiel uit te vinden.”* aldus projectleider Bart Ducro.

Samenwerkingspartners

Het is een Privaat-Publieke Samenwerking en wordt gefinancierd door de Koepel van Stamboeken voor Paardachtigen (vertegenwoordiger van aangesloten stamboekorganisaties), Koninklijke Vereniging Het Friesch Paarden-Stamboek, het Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland, Delta Horses, VHLGenetics en

mede gefinancierd door het ministerie van LNVN (LWV23102 Behouden Paard: genetisch managementprogramma voor verduurzaming van de paardenfokkerij (TS-02-227-039)).

Contact: Mira Schoon en Bart Ducro (mira.schoon@wur.nl)